Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Simon Lorenzo Dorronsoro Goikoetxea

Berrobi, Gipuzkoa (1919-2015)

Aurkibidea

Biografia

Ama Leaburukoa zuen, eta aita, berriz, belauntzarra, baina, Berrobin jaio zen "Lontxo", Aranburu baserrian, sei senideko familian. Hamazazpi urterekin eraman zuten soldadu. Melillan ere izan zen. Hiru urte egin zituen etxera itzuli gabe. Handik itzuli eta obran hasi zen lanean, baina berriz ere bi urterako deitu zuten, eta Gasteizera joan zen atzera soldadu gisa. Handik Errusiara ere eraman nahi izan zuten, eta bere izena soldadu boluntarioen zerrendan jarri ere bai, bere gogoz kontra. Zorionez alde batera utzi zuen Francok alemanei laguntzeko asmoa, eta han bukatu zen Lontxoren soldadu bizitza. Baserriaren martxa hartu zuen orduan. Piedad Lopezekin ezkondu zen, eta Berrobin bizi izan dira biak azken urteetan.

Zintak

BRB-005

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Artetxe, Miren
- **Data**: 2010-02-08
- **Iraupena**: 61 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Arteaga, Karmele

Pasarteak

1. Tiroak Berastegi inguruan

- **Erref**: BRB-005/002
- **Iraupena**: 0:02:22. **Hasi**: 00:01:18. **Bukatu**: 00:03:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Hamazazpi urte zituela, soldadu eraman zuten. Gerra hasi zenean, gorriak Urto inguruan zeuden. Lorenzo soroan zebilen lehen tiro-hotsak entzun

zituenean. Baserritik tropak nola jaisten ziren ikusten zuten. Gorriak tiroka hasi zitzaizkien behin.

2. Berrobin ogirik gabe zergatik gelditu ziren

- **Erref**: BRB-005/004
- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 00:04:55. **Bukatu**: 00:05:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:
Nafarrak sartu zirenean, ogia Berastegitik ekartzen zuten. Baserri batekoek gorrientzako ogia eramaten zuten; eta, nazionalak konturatu zirenean, kendu eta handik aurrera Berrobin taloa jan behar izan zuten.

3. Anaiaren hiletan, falangistek gaizki jokatu zuten

- **Erref**: BRB-005/006
- **Iraupena**: 0:03:04. **Hasi**: 00:06:39. **Bukatu**: 00:09:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak
- Politika » Jarrera politikoak » Falangistak

Laburpena:
Anaia bat zaurituta etorri zitzaien gerratik. 18 urte zituela, kinta deitu zuten. Anaia hil zenean, etxera itzuli zen. Anaia ekartzera joan behar izan zuten. Falangista batek "tiro de gracia" ematera etorritakoan, hiletan esandakoa gogoan du.

4. Hiru urte Afrikan eta Errusiara boluntario joateko eskaintza

- **Erref**: BRB-005/007
- **Iraupena**: 0:02:53. **Hasi**: 00:09:43. **Bukatu**: 00:12:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » II. Mundu Gerra (1939-1945)
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura

Laburpena:
Anaia gerran hil ondoren denboraldi bat etxean pasa zuen. Gero Lizarran egon zen eta beranduago hiru urte Afrikan, II. Mundu Gerra garaian. Melillan egon zen hiru urte etxera itzuli gabe. Bueltatu ondoren Gasteizera bidali zuten eta handik Errusiara joateko eskaintza egin zioten.

5. Melillako baldintza gogorrak

- **Erref**: BRB-005/010
- **Iraupena**: 0:02:54. **Hasi**: 00:14:00. **Bukatu**: 00:16:54

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » II. Mundu Gerra (1939-1945)
- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura

Laburpena:
Melillan gosea pasa zuten. 83 kilo zituela joan eta 60 kilo zituen bueltan. Ahulak zeuden. Ilea mozten zien zorriak zeudela eta. Egoera txarrean zeuden janariak jateagatik izandako arazoak.

6. Salaketa oker baten ondorioz, hiltzeko arriskuan egon ziren

- **Erref**: BRB-005/012
- **Iraupena**: 0:03:50. **Hasi**: 00:17:26. **Bukatu**: 00:21:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Nafarrak denbora askoan egon ziren inguruko mendietan. Goiko baserri batera joaten ziren janari bila, eta hango beheko baserrian (Simonen baserrian) gorriak bizi zirela salatu zuten. Baserriko mutilzaharrak gorriak hiltzeko eskatu zien Nafarrei; baina haiek ondoko etxean galdetu zuten, eta gorriak ez zirela jakin zuten. Galdera hari esker libratu ziren.

7. Gorri izateagatik zigortuak

- **Erref**: BRB-005/013
- **Iraupena**: 0:02:42. **Hasi**: 00:21:16. **Bukatu**: 00:23:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Berrobitik bost lagun Tolosara eraman zituzten, gorriak zirela esanez. Berrobiko idazkariak Tolosara deitu zuen; eta, haien alde hitz egin ondoren, askatzea lortu zuen. Askatu aurretik, "aceite de ricino" edanarazi zieten eta ilea moztuta ibili zituzten. Gauza horiek inbidiagatik gertatzen zirela iruditzen zaio.

8. Bizimodu gogorra mutil koskor batentzat

- **Erref**: BRB-005/016
- **Iraupena**: 0:02:42. **Hasi**: 00:27:40. **Bukatu**: 00:30:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Baserria

Laburpena:
Gerra joan aurretik baserrian lana egiten zuen. Mutil koskorra izan arren gizon handi baten lana egin behar izaten zuen. Gosea pasa zuten. Oroitzapen txarrak ditu. Gose hari esker gaur osasuna duela dio. Garai hartako bizimodu pobrea deskribatzen du.

9. Baserriko bizimodua

- **Erref**: BRB-005/017
- **Iraupena**: 0:02:38. **Hasi**: 00:30:22. **Bukatu**: 00:33:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Baserria
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Ama eta arreba Tolosara joaten ziren esnea saltzera. Baratzea ere bazutenez hango produktuak ere saltzen zituzten. Txerria ere hiltzen zuten. Txerria hiltzera kanpotik etortzen zitzaizkien. Behin txerria hil ondoren gertatutako pasadizoa gogoratzen du.

10. Goserik ez baina janari pobrea

- **Erref**: BRB-005/018
- **Iraupena**: 0:02:19. **Hasi**: 00:33:00. **Bukatu**: 00:35:19
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Baserria
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Goizean kafesnea eta taloa, eguerdian babarrunak urdaiarekin eta gaztainak. Hori zen ohiko janaria. Edateko sagardoa. Gabonetan zerbait berezia izaten zuten, kapoiak normalean. Festetan ere bazkaria hobea izaten zuten.

11. Iluntzerako etxera; inguruko herrietara irteera

- **Erref**: BRB-005/019
- **Iraupena**: 0:01:54. **Hasi**: 00:35:19. **Bukatu**: 00:37:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Aisia » Jai-giroa

Laburpena:
Gaztetan iluntzerako etxera bueltatu behar izaten zuten. Abisatzeko apaizak kanpaiak jotzen zituen. Soldaduska ondoren hasi zen pixka bat neska kontuetan. Ez ziren festetara asko joaten. Inguruko zein herrietara joaten ziren kontatzen du.

12. Andoainera mendiz eta bidean galduta

- **Erref**: BRB-005/020
- **Iraupena**: 0:01:52. **Hasi**: 00:37:13. **Bukatu**: 00:39:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa
- Bestelako kontuak » Gaur egungo kontuak

Laburpena:
Anaia eta biak Andoaingo San Esteban baselizako festara joan ziren batean gertatutakoa kontatzen du.

13. Mendira joateko nola janzten ziren

- **Erref**: BRB-005/023
- **Iraupena**: 0:02:10. **Hasi**: 00:42:27. **Bukatu**: 00:44:37
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu
- Aisia » Mendia eta hondartza
- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
Mendira joateko zapatila zuriak erabiltzen zituzten, azpian goma zutenak. Abarkak hobeak izan arren, itsusiagoak ziren. Jantzi berriz, galtzak, alkandora eta jertsea bizkarrean. Simonek ez zuen txapelik ibiltzen gaztetan. Txapela eramateak baserritarraren irudia ematen zuen.

14. Anaia nola salatu zuten

- **Erref**: BRB-005/026
- **Iraupena**: 0:02:39. **Hasi**: 00:48:48. **Bukatu**: 00:51:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Liskarrak politikan
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak

Laburpena:
Anaia beldurragatik sartu zen errekete. Abertzaleak hil egiten zituztela esaten zuten eta horregatik erreketeekin boluntario sartu zen. Gerran hil zen anaia, berriz, gerra hasieran lehengusuen etxean zegoen lanean eta ezin izan zuen etxera itzuli. Berrobiko emakume batek anaiari zita eman zion, gorrietan ibiliko zelakoan. Inbidia handia zegoen.

15. Maistraren laguntzaile eskolan

- **Erref**: BRB-005/027
- **Iraupena**: 0:02:31. **Hasi**: 00:51:27. **Bukatu**: 00:53:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:
10-11 urte zituzten ume asko Berrobitik Tolosara joaten ziren ikastera. Lorenzo pobrea zen eta ezin izan zuen joan. Maistrak laguntza eskatzen zion eskola martxan jartzeko eta horrekin aspertu egin zen eta eskola utzi egin zuen.

16. Inguruko herrietako euskara

- **Erref**: BRB-005/029
- **Iraupena**: 0:01:41. **Hasi**: 00:56:44. **Bukatu**: 00:58:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:
Berrobi, Belauntza eta Leaburun berdintsu hitz egiten da. Ibarran pixka bat aldatzen da. Leitza aldean desberdina da. Tolosan ez da asko aldatzen, Ordizian berriz bai.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-26

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com